

VESTI
IZ SLOVENIJE

"LJUDSKA ŠKODLJIVKA."

— Krajevni odbor v št. Vidu pri Stični je Franciški Rus iz M. Češnjic predpisal obvezno od-
dajo treh pitanih prešičev in
400 kg mesa. Komunistični tisk
jo je pa istočasno, napadel kot
"ljudsko škodljivko" in veliko
sovražnico sedanje "ljudske" in
veliko sovražnico sedanje "ljud-
ske" oblasti zaradi zanemarja-
nja posestva. Pravi, da je ome-
njena prej redila tudi do 15.
glav goveje živine, par konj, v
svinjakih pa do 12 prešičev,
sedaj pa ne redi niti enega pre-
šiča, v velikem hlevu pa sameva
samo ena krava, kateri dela dru-
žbo 1 konj in 4 kokoši. Komun-
istični list ve tudi povedati, da
je Rusova še v zaostanku s pla-
čilom davkov za leto 1948. Za
to leto je oddala tudi samo ene-
ga prašiča, drugega pa, katerega
oblast ni hotela sprejeti, ker ni
bil toliko težak, kakor so zahte-
vali, je pa pretvezo, da je svinj-
če zbolelo, zaklala sama. Titov
tisk poziva "ljudske" organe, naj
nastopijo proti njej, kar se je
seveda gotovo že tudi zgodilo,
ker jim diši njeno lepo posestvo.

NOVO POKLICNO GLEDA-
LISCE V LJUBLJANI. — V
Ljubljani nameravajo ustanovi-
ti novo poklicno gledališče, ki
naj bi bilo predvsem komorne-
ga značaja. Poverjenosti za
kulturo in umetnost pri ljb.
mestni občini je že razpisalo 25
sistemiziranih mest umetniškega
osebja (17 igralcev, 8 igralk).
V mestnem gledališču bodo reži-
rali posamezna dela predvsem re-
žiserji Narodnega gledališča.

ZA "LJUDSKEGA ŠKOD-
LJIVKA" je ljb. komunistični
tisk proglasil upravnika mlina v
Stični, ker ni hotel prevzeti od-
kmetov vreč žita, ki so jih pri-
peljali od odkupne postaje v Ra-
dohovi vasi, ker na njih ni bilo
napisano, da je to trgovsko bla-
go.

V BILJANIH V BRDIH je
Ozna zaprla tamošnjega žpk.
Antona Krapeža, v Kojskem na
štiri domačine. V Kozbanih v

(nič se ne ve brez opanke)

Danes dopoldne deževno in
vetrovno, drevi mrzleje in
sneg; jutri bo lepo in mrzlo.

Tri na dan

Birt Janez trdi, da je sociali-
zem na pohodu. V naglici, men-
da, je pa pozabil zapisati, v ka-
tero smer je na pohodu, naprej
ali nazaj.

V Novi Zelandiji so bili socia-
listi po 14 letih vrženi od vlade.
Torej tam so na pohodu rite-
nsko. Ko je Tito v samih gatah
bežal pred Nemci je bil tudi na
pohodu, ali ne? Pa še celo v ze-
lo brzem ali naglem pohodu, bi
mislili, če ga vprašate.

Torej bi apelirali na birta
Janeza, naj bo bolj oprijemljiv
v svojih domnevah, ali trditvah,
da se bomo laže razumeli.

Brdih so pa titovci zaprli kar
18 domačinov.

VIDALJEVI komunisti ima-
jo župane v Miljah, Dolini in
Zgoniku, v Nabrežini je pa bil
izvoljen za župana član Slov. na-
rodne liste Kralj Oto.

UMRLI SO: Angela Jurman
na Viču pri Ljubljani, Gustav
Simončič, v Dvorjah pri Cer-
kljah Karel Lordani na Viču pri
Ljubljani, Miroslav Zepič v
Ljubljani, Ana Sever, roj. Goli-
čar, v Ljubljani, Franc Belak
v Slatini Radenci, Marjeta Bi-
tenc v Ljubljani, Jože Stuhec v
Ljubljani, Leopold Kušar v
Dravljah, Rok Vergel na Jese-
nčah, Karolina Treo v Ljublja-
ni.

Prosimo rešite
nas v Ameriko

Pod tem naslovom javljamo
našim rojakom imena in podat-
ke o tistih slovenskih družinah
in posameznikih, ki v Evropi iz-
ven domovine čakajo in prosijo
za vstop v USA. Prošnje so po-
slali na Ligo Katoliških Slove-
nskih Amerikancev, 10816 Bar-
rett Ave. Cleveland, Ohio. Na
ta naslov naj tudi piše vsak, ki
bi se za koga izmed navedenih
zanimal. Lepo prosimo vse naše
usmiljene ljudi naj ne grede mi-
sle to rubrike z mrzlim srcem.
Vsak, ki bo ta imenabral, naj
napravi trden sklep da bo po-
magal vsaj enemu.

Viktor Mrak, roj. 1890, dela-
vec, z ženo.

Robert Mršnik, roj. 1930 v
Il. Bistrici, student.

Stanislav Mrva, roj. 1906 v
Dravljah pri Ljubljani, čevljar.

Janez Mueller, roj. 1919 v
Ljubljani, glasbeni umetnik, z
ženo in 5 letno hčerko.

Stanislav Murenec, roj. 1923
v Medani, mehanik.

Ivan Noč, roj. 1901 v Ljublja-
ni, koncertni pianist.

Peter Novak, roj. 1915 v Rud-
niku pri Kamniku, kmet.

Življenje Slovencev
v Argentinini

DRUŽINSKA SREČA. — Za-
konca Janko in Ančka Dimnik
v Mar del Suru sta dobila sin-
čka, ki je pri krstu dne 6. nov.
dobil ime Janez-Matevž. V pon-
deljek, 14. nov. sta pa razveseli-
la svoje starše Jožeta Petelina
in njegovo gospo Ančko, roj.
Perovšek dvojčka. Prvi fantek
bo dobil ime Janez, drugi pa
France.

POROKI. — V župni cerkvi v
Tigre sta se 29. oktobra poročila
g. Anton Kramar in gđ. Hed-
vika Čuš, roj. v Sedlu pri Ko-
baridu. V soboto, dne 5. nov.
sta pa stopila pred oltar v farni
cerkvi v Floridi g. Janko Suš-
nik iz Bohinja in gđ. Lojzka
Koprivc iz Brezovice pri Ljub-
ljani. Za priči sta bila g. Jakob
Rozman in gđ. Angelca Kopriv-
ec.

DRUŽINA Cepin Anton in
Ivana, ki živi z drugimi slove-
nskimi družinami na posestvu
Orfile blizu San Martina v naši
provinci, je dobila sinčka prvo-
rojenca. Krstil ga je slovenski
duhovnik g. Ivan Tomažič v San
Martinu na ime Anton Vence-
slav.

Kongresnik Thomas
je dobil 6 do 18 mesecev

Washington. — Kongresnik
J. Parnell Thomas je bil ob-
sojen od 6 do 18 mesecev je-
če, ker je na svoji uradni pla-
čilni listi imel imena dveh
žensk, kakor da sta bili nje-
govi uradniki, pa nista dejan-
sko nič delali, ampak je kon-
gresnik samo zanj dobival
plačo nekaj mesecev, dokler
ga ni izdala bivša njegova taj-
nica. Poleg tega mora kon-
gresnik plačati tudi globo 10,
000 dolarjev. Vsega denarja,
kr ga je dobil pod naslovom
"plač" za tisti dve "uradnici",
ki jih dejansko ni bilo, je bilo
pa komaj kakih \$8,000. Nje-
gova žena je povedala, da se
je kongresnik takoj odpove-
dal svojemu mandatu v kon-
gresu in da bo ona sama kan-
didirala, ko bodo razpisane na-
domestne volitve za mandat,
ki ga je imel njen mož.

Lep sestanek naših
novih Amerikancev

Novi Amerikanci v Clevelan-
du in okolici so imeli v nedeljo
popoldne v šolski dvorani sv. Vi-
da lep, dobro obiskan in živahen
sestaneček. Po začetnih pojasni-
lih o tekočih stvareh in posebn-
nih zadevah glede novih nase-
ljencev, so zborovalci posebno
navdušeno pozdravili predse-
dnika odbora soterih Mr. Matt
Intiharja in Mr. Jožeta Grdina,
ki sta jih pozdravila v daljših
nagovorih in pred njimi razvi-
la načrte bodočega dela. Novi
naseljenci so potem sklenili, da
bodo sodelovali pri prireditvah
slovenskih društev za Božič, pri
prireditvi ženskega odseka Kato-
liške lige v marcu in drugih na-
ših prireditvah v tej zimski se-
zoni.

Predsednik Kitajske v
New Yorku

New York. — Predsednik na-
cionalistične Kitajske general
Li je prišel z letalom iz Hong
Konga v USA. Pri prihodu na
letališče La Guardia je povedal,
da upa, da bo njegovo zdravje
hitro popravljen in se bo mo-
gel vrniti nazaj na Kitajsko, da
bi nadaljeval boj proti komun-
stom. Li je 40 let vidna ose-
bnost v javnem življenju Kitaj-
ske. Sedaj ima težjo želodčno
bolezen.

Iz raznih naselbin

RIDGEWOOD, L. I. — V
soboto 17. dec. ob 4:30 pop.
bo pel na radijski postaji
WNYC mešan zbor fare sv.
Matije iz Ridgewood, Long
Island. To bo poseben božič-
ni program. Zbor je pod vod-
stvom Jerry W. Koprivšek in
sestoji iz 45 oseb. Mr. Kopriv-
šek je organizir pri cerkvi sv.
Matije in pri zboru poje mno-
go Slovencev. Po programu
lahko pišete na postajo in po-
veste svoje mnenje o petju.
Pišite na: St. Matthias Choir,
Staiton WNYC, New York 7,
N. Y.

LIVINGSTON, Ill. — Po tri-
letni bolezni je 6. nov. umrl
Frank Klančar, star 55 let, do-
ma od Boštajna pri Krškem. Tu-
kaj zapuščala žena in polbrata
Antona Kukca, v Milwaukeeju sina
Franka, teto Rozi Kamnikar v
Midvalu, Utah, in več drugih
sorodnikov.

Le eno žoljenje imamo —
poglejmo na obe strani predno
stopimo čez cesto.

Poraz delavske vlade
v Avstraliji

Delavska vlada je propadla
radi prenapetosti socializacije,
ki jo je izvajala

Melbourne, Avstralija. —
Avstralska delavska vlada je
dobila pri splošnih državno-
zbornih volitvah težak uda-
rec. Ostala je za nekaj glasov
v manjšini in tako izgubila
vlado, ki jo je imela v svojih
rokah zadnjih 8 let. Združe-
na opozicija, ki jo sestavlja
liberalna in kmetijska stranka,
sta dobili po dosedanjem štet-
ju skupno štiri poslanske me-
sta več kot delavska stranka.
Obe ti dve stranki sta pa že
pred volitvami povedali, da bo-
sta skupno sestavili parlamen-
tarno večino in vlado, če bo-
sta zmagali. Obe ti dve stran-
ki sta pri volitvah nastopili
proti socializaciji, proti dr-
žavni kontroli, za svobodno
podjetništvo in trgovino.

Pred komaj par tedni je No-
va Zelandija izgubila delav-
sko vlado. Sedaj je to storila
Avstralija. Sodijo, da je vse
to znamenje, da v deželah an-
gloškega imperija nastaja raz-
položenje proti delavskim vla-
dam, ki so izvajale socializa-
cijo po marksističnih naukih in
ujavljale državno kontrolo v
mnoge panoge gospodarskega
in socialnega življenja. Pri-
hodnje leto bodo volitve tudi
v Angliji sami. Tam doslej še
ni mogoče reči, da bi bilo opa-
ziti isti protisocialističen tok.

Vse naknadne volitve za par-
lament v tem letu so prinesle
delavski stranki vsaj tolikšno
številno glasov po raznih okra-
jih kakoršno je bilo takrat, ko
je dobila splošno večino v dr-
žavni parlament.

Novi Slovenci prihajajo
v Ameriko

Liga katoliških slovenskih
Amerikancev je prejela obve-
stilo, da prihajajo iz Evrope
naslednji naši rojaki, ki so
bili doslej v begunstvu:
V Cleveland, Ohio: Franc
Vesel z ženo Ano.
V Barberton, Ohio: Ferdinand
Blaž, z ženo Terezijo in sinom
Ivanom.

V Milwaukee, Wisconsin:
Ivan Kunovar, z ženo Marijo
in sinom Janezom.

V Dryden, S. Y.: Fani For-
neci.

V Brooklyn, N. Y.: Jožef Li
povec.

V Tabor City, N. C.: Franc
Lovšin, z ženo Marijo in otro-
ci Albina, Angela, Franc in
Ana.

V Chardon, Ohio: Jože Os-
trovska.

Za njihovo pot po Ameriki
je vse poskrbljeno. Sponzorji
bodo obveščeni kedar naj pri-
dejo iskati svoje varovanje na
najbližjo postajo.

Glas iz Belgije o "Črni
Maši"

"Velika in junaška je bila do-
ba zadnjih let doma. Tako lepa
je, da ne moremo izrpati vseh
lepot mladih src, ki so bila pri-
pravljena dati vse in nazadnje
po čudovitih okoliščinah tudi da-
la. Jeremija Kalin jim je posta-
vil s "Črno Mašo" res lep spom-
nik. Kot ena sama molitev je,
kot podoba vseh teh dni in seda-
njosti."

Narodite knjigo Črna Maša pri
Ameriški Domovini Stane \$2.75,
s poštnino pa \$3.

NOVI GROBOVI

Paul Mihalovich

Umrli je Paul Mihalovich,
1431 E. 55 St. Za njim žaluje
soproga Mary, ki je v Jugosla-
viji, sin Frank, brata John, in
Mike, sestra Theresa in vnuki.
Truplo leži v pogrebem zavo-
du Golub. Pogreb bo v sredo
14. decembra v cerkev sv. Pav-
la na 40 St. ob 9:30 dopoldne.
Pokojni je bil 66 let star. Pri-
šel je v Ameriko v letu 1900.
Delal je pri National Fire-
proofing Corp. v Detroitu. Ro-
dom je bil iz Sošice na Hrvat-
skem.

Daniel Hranilovich

Umrli je Daniel Hranilovich.
Za njim žaluje svakinja Ame-
lija, nečak Eli, nečakinja Mrs.
Mary Nosetic, Mrs. Helen Ra-
nil in strica Walter in Rev. Mi-
lan Hranilovich v Akronu, O.
Rojen je bil v Žumberku. Tru-
plo pokojnega leži v Golubo-
vem pogrebem zavodu. Po-
greb bo v sredo 14. Decembra v
cerkev St. Nicholas na E. 35
St. ob 10:00 dopoldne. Prišel
je v Ameriko leta 1913. Bil je
član društva St. Nicholas CFU.
Dosegel 58 let starosti. Pred
kakimi 10 leti je imel gostilno
na St. Clair in 27. St.

Marko Merhar

Po hudi bolezni je preminul
na svojem domu na 1127 E. 66
St. Marko Merhar, podomače
Jecavčev Marko, star 66 let. Bil
je vdovec. Soproga Johana je
umrla leta 1945. Tukaj zapu-
šča sinove, Franka, Marka,
Johana, Josepha, Edwarda in
Stanleya, 6 vnukov in veliko
drugih sorodnikov. Rojen je
bil v Dolenji vasi pri Ribnici
kjer zapuščala brata in več dr-
ugih sorodnikov. Tukaj je bival
48 let. Bil je član dr. Carniola
tent 1288 T.M., dr. Janeza Kr-
stnika št. 37 ABZ in podr. št.
5 SMZ. Zaposlen je bil v to-
varni Fisher Body odkar je
tovarna začela. Pogreb bo v to-
rek jutraj ob 8:45 uri iz po-
grebnega zavoda Jos. Zele in
Sinovi na 6502 St. Clair Ave.
v cerkev sv. Vida ob 9:30
uri in nato na pokopališče
Kalvarija.

Frank Bilicic

V ponedeljek jutraj ob 9:00
uri bo pogreb Franka Bilicica.
Pokojni je bil 40 let star. Sta-
noval je na 979 E. 67 St. Star-
ši so že poprej umrli. Tukaj
zapuščala sestre Mary, Mrs. Ka-
therine Zibert, Mrs. Ann Ko-
sack, brate Paul, Steve in Wal-
ter, očma Franka Petrunic, in
več drugih sorodnikov. Rojen
je bil v Clevelandu. V zadnji
svetovni vojni je bil vojak. Po-
grebni prevod gre iz Zeletove-
ga pogrebne zavoda na 6502
St. Clair Ave. na pokopališče
Kalvarija. Vojaške časti bo iz-
kazala četa John T. Blaskovic
Post VFW.

Frank Kerin

Kakor smo že v petek poro-
čali je v petek jutraj ob 3
umrl Frank Kerin, samski, star

68 let. Stanoval je pri Mrs.
Ani Gorišek na 896 E. 139 St.
Rojen je bil v vasi Leskovec
pri Krškem, odkoder je prišel
v Ameriko pred 30 leti. Bil
je član podružnice št. 3 SMZ.
Zaposlen je bil pri Nickel
Plate livarni. Tukaj ne za-
pušča nobenih sorodnikov.

Pogreb je danes jutraj ob
9 iz pogrebne zavoda Aug-
ust F. Svetek, 478 E. 152 St.
v cerkev Marije Vnebovzete
ob 9:30 in na Kalvarijo.

Marija Blatnik

Po dolgi bolezni je umrla v
Mt. Sinai bolnišnici v soboto
jutraj Marija Blatnik, rojena
Bokar, stara 57 let. Rojena je
bila v Dečji vasi, fara Zagra-
dec, odkoder je prišla v Ame-
riko, ko je bila stara 10 let.

Bila je članica društva sv.
Jozefa št. 146 KSKJ, Kraljice
miru št. 24 SDZ, podružnice
št. 15 SZZ in Sv. Reš. Telesa.

Poleg žalujočega soproga
Dominika zapuščala hčere Alice
poroč. Kaplan, Mary poroč.
Barle, sinove: Lawrence, Ray-
mond in Richard, mater Jozef-
fina Bokar, brata Franka ter
vnuke in več drugih sorodni-
kov.

Pogreb bo v sredo jutraj
ob 8:30 iz hiše žalosti 3550
E. 81 St. v cerkev sv. Lovrenca
ob 9 pod vodstvom Louis L.
Ferfolia.

Novi Amerikanci
napravite prijave

Po navodilih Displaced Per-
sons Commission morajo vsi no-
vi Amerikanci, ki so tekom le-
tošnjega leta prišli v USA, na-
praviti tekom meseca decembra
polletne prijave. Vsak je do-
bil podroben pouk v pismu, ki ga
je dobil ob enem s svojo legiti-
macijo. Formular za prijave se
dobi pri vsakem Immigration
and Naturalization Office. Pro-
simo vse slovenske nove nase-
ljence, da si pravočasno preskr-
be formularje in jih izpolnijo
ter oddajo vsaj do 20. decembra.
Lepo prosimo, da nihče te dol-
žnosti ne zamudi, da ne bo kasne-
je imel kakih sitnosti.

Tri socialistične stranke
v Italiji

Rim, Italija. — Tretjo socia-
listično stranko sta ustanovila
v Italiji bivši notranji minister
Romita in časnikar Silone. Oba
sta bila doslej v socialistični
skupini Dr. Sarragata, ki je
vsled notranjih sporov nedavno
odstopil kot podpredsednik vla-
de. Kakor znano je socialisti-
čna stranka Petra Nenni v stal-
ni zvezi s komunisti, socialisti-
čna stranka Sagatovcev je proti-
komunistična, nova socialisti-
čna stranka pa pravi, da hoče
biti tudi odločno proti komu-
nistom in prav tako odločno proti
krščanskim demokratom.

Razne najnovejše svetovne vesti

MELBOURNE, AUSTRALIA. — Po novih podatkih je li-
beralna stranka že dobila 64 sedežev v novoizvoljeni poslanski
zbornici. To je absolutna večina. Padec delavske vlade je torej
gotov, dasi je še 7 mandatov neodločenih. Delavska stranka ima
doslej samo 50 poslanskih mest.

NEW YORK. — Skupščina Zveze Narodov je zaključila svo-
je seje. Pred zaključkom je sovjetski delegat Malik še enkrat na-
padel USA in Veliko Britanijo da snujeta svetovni komplot pro-
ti miru. Odgovoril mu je angleški delegat Aleksander Cadogan.
Ugotovil je, da sovjetska delegacija čisto brez vsake potrebe sku-
ša vlivati novo sovraštvo med zastopnike narodov.

Razne drobne novice iz
Clevelanda in te
okolice

Kdo potrebuje

delavca—

Vesten in priden delavec, star
46 let, Slovenec, ki ima vse svo-
je mizarsko in tesarsko orodje
bi rad sprejel vsako kmetško,
mizarsko, tesarsko ali podobno
delo. Je tudi izučen mlinar in
žagar. Kdor bi imel kako tako
delo naj pokliče HE 4530 ali
uredništvo Domovine. Dobil bo
zanesljivega in vestnega delav-
ca.

Deveta obletnica—

Za pokojnega Franka Hoče-
var bo sv. maša v torek jutraj
ob 7:45 v cerkvi sv. Vida ob de-
veti obletnici njegove smrti.

Petnajsta obletnica—

V torek jutraj bo ob 6:30 v
cerkvi sv. Vida sv. maša za po-
kojnega Franka Laurich, ob
spominu na 15. obletnico nje-
gove smrti.

Nov odbor—

Društvo Kristusa Kralja št.
226 KSKJ ima za prihodnje le-
to sledeči odbor: Duhovni vo-
dja Msgr. B. J. Ponikvar,
predsednik Ulrich Lube, pod-
predsednica Josephine Trunk,
tajnica Mary Zupančič, 6124
Glass Ave., tel. EX 4767, bla-
gajnik Wm. Jansa, zapisnika-
rica Mary Kaplan, nadzorni
odbor: Frank Fabian, Jennie
Grčar, Martina Mag; zdravni-
ki: Fr. J. Kern, James Seliskar,
Angeline O'Donnell in vsi slo-
venski zdravniki. — Društvo

je darovalo za Katoliško ligo
\$5; sklenjeno, da društvo os-
tane član Baragove zveze; za-
stopnika za Booster klub: Ul-
rich Lube in Wm. Jansa; za
delniško sejo SND: Frank Fa-
bian; za klub društev: Ulrich
Lube; namestnica Josephine
Trunk.

Prva obletnica—

Jutri ob 8:30 bo darovana
v cerkvi sv. Marije Magdale-
ne maša za pok. Cecilijo Zu-
pančič v spomin prve obletnice
njene smrti.

K molitvi—

Članice društva Kraljica mi-
ru št. 24 SDZ in podružnice 15
SZZ naj pridejo jutri večer k
molitvi za pok. sestro Mary
Blatnik na 3515 E. 81 St. v sre-
do naj se pa pomožnosti udele-
že pogreba.

Sovjeti so spodili titovce
iz vzhodnega Berlina

Berlin, Nemčija. — Sovjet-
ska policija je ukazala jugo-
slovanski titovski vojni misiji
naj takoj zapusti sovjetsko
ozemlje Berlina. Cela jugoslo-
vanska vojna misija je morala
tako pobrati svoje stvari in se
premakniti v zapadne dele
Berlina. Tudi nemška komu-
nistična stranka je dobila na-
log, da mora izvesti temeljito
čistko med svojimi pristaši in
izključiti vse Titovce. Jugo-
slavijska ni priznala komunistič-
ne vlade v vzhodni Nemčiji.

♦ "Človek ne živi samo od
kruha ne more biti srečen v oko-
vih in s pristrženimi peroti, pa
če ga njegov gospodar še tako
dobro hrani. Kajti človek ni vol
in potrebuje za svojo srečo ne-
primerno več kot ta tovarna ži-
val, predvsem pa prostost za svo-
jega duha, da razpne krila in
svobodno poleti, kamor koli ga
žene hrepenenje." Milan Kos v
romanu "Jutro brez sonca."

AMERIŠKA DOMOVINA

(JAMES DEBEVEC, Editor)
Henderson 0628 Cleveland 2, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

DECEMBER						
SUN	MON	TUE	WED	THU	FRI	SAT
					1	2
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

No. 242 Mon., Dec. 12, 1949

V predbožični seziji

Smo že v predbožični sezoni. Okrasili so nam ulice in okna, razsvetlili dvorane in trgovske prostore. Vse nas vabi, da si za prihajajoči božič pripravimo kar bi nam moglo napraviti tiste dni zunanje lepe in zadovoljne. Vsako leto dobiva božična sezija več pomena za trgovino. Nihče ne more imeti nič proti temu, ali paziti moramo, da s porastom trgovskega blešča ne bo izgubila prava luč, ki daje Božiču kar je njegovega in ga dela za praznik Rojstva Gospodovega.

Na krščanski smisel Božiča ne smemo pozabiti. Posebno ne sedaj, ne letos, ko krščanska civilizacija preživlja eno svojih največjih kriz. Kriza ni v krščanstvu. Krščanstvo kot nauk večne in neizpremenljive resnice o človeku in življenju kakor mu ga je Bog določil, je trajno vodilo. Toda to krščanstvo velja v svetu le kolikor ga prejemajo in branijo ljudje. Dandanes je krščanstvo sploh in katolištvo posebej v veliki nevarnosti, ki tekom letošnjega leta ni postala manjša ampak nevarnejša.

Zadnji čas smo brali, da so čeki škofje opozorili svoje duhovnike, da je prišel čas, ko morajo biti pripravljeni na mučeništvo. Tak čas je že davno prišel v Jugoslaviji in prihaja kar zapored v vse kraje in dežele v novem rusko-komunističnem carstvu. In to so stotine milijonov narodov. To je strašna sila, ki grozi uničiti krščansko civilizacijo.

Marshal Montgomery je zadnjič v New Yorku odkrito in naravnost povedal, da je krščanski zapad izgubil igro s komunizmom, če ne združi vseh svojih moči za skupno obrambo. Enako govore politični zastopniki zapadne Evrope, tako se sliši vsak dan v zboru Zveze Narodov.

Nevarnost je velika. Pa tudi še nikoli ni bilo tako očito kot je v tej nevarnosti, da gre človeku res za vse. Krščanska civilizacija ni le cerkveni stolp, ni le župnik in oltarji, krščanska civilizacija ni samo križ na grobu in zvon v zvoniku. Krščanska civilizacija pomeni svobodno življenje. Krščanska civilizacija pomeni enakopravnost vseh ljudi, pomeni odgovornost pred Stvarnikom, ki je za vse enako pravičen sodnik, pomeni soživljenje in delovanje z bližnjim po najvišji ljubezni, pomeni z eno besedo poduhovljenega človeka.

Proti temu nastopa moderen materialističen človek. Ta pojmuje svojega tovariša le kot produkt razvoja v materiju in ceni oblast nad sočlovekom kot največje dobro, ki ga more doseči v življenju. Materialističen človek zato odkrito proglašata diktaturo za svoj program diktaturo razreda in sicer diktaturo delovnega razreda ali diktaturo proletarijata, kakorkoli že, samo oblast nad bližnjim, kolikor mogoče popolno oblast in nad velikimi množicami. Ta materialističen človek hoče totalitarno državo. V totalitarni državi je država najvišji sodnik v vsem dogajanju z državljanji. V imenu države človek izreka sodbe svojemu tovarišu sočloveku po svoji volji. Ne po vesti in ne po pisani postavi ki bi povedala kaj je dovoljeno in kaj ne. Po vesti ne, ker vest je materialističen človek zatrl, je ne priznava in njene očitke zavrača, po vesti ne vlada. Po volji. Kar se hoče njegovi vladajoči skupini, kar je volja njegove stranke, kar je volja diktatorja, to je sodba in postava. Vse je samo sredstvo za izvrševanje oblasti, ki časti osebe in dostojanstva človeka nepozna, ker je človek samo produkt razvoja v materiju, ne pa sad posebne Stvarnikove volje, da je človek po njegovi podobi.

Danes svet očito kaže, da je res le krščanstvo moglo odpraviti suženstvo in bodo ljudje šli nazaj v suženstvo, če bodo odpravili krščanstvo.

Pa vendar je tudi v svetu, ki to ve in ki pozna silno nevarnostna mladost in malomarnost. Tudi v Evropi, kjer nemudoma pred nosom dajemo materialistična mašina nad ljudmi. Tam kjer kar preko meje železne zaves, vidijo človeka v suženosti, ljudje kažejo, da so slepi za nevarnost. Naj bo v zapadni Nemčiji ali Franciji ali Italiji, povsod so še milijoni takih, ki naravnost v suženstvu silijo in izzivajo suženjske razmere. Na angleških otokih imamo prav sedaj hud spor med katoličani in vlado, ki hoče prikrajšati katoliške šole in onemogočiti katoliško vzgojo ali ji vsaj prizadejati hude udarce.

In med nami v Ameriki. Tu v tej deželi, ki je še zadnje upanje svobodoljubnih narodov med državnimi silami. Kako je med nami? Koliko bi našli junakov, ki bi bili na mučeništvo pripravljeni, če bi prišel poziv in bi bili postavljeni pred izbiro? In vendar gre za vse. Gre za našo svobodo, gre za vse kar smo pridobili s svojimi rokami, gre za to ali imamo dostojanstvo in pravice, ki so neodtujljive ali ne. Če smo kristjani, so te pravice utemeljene v redu in postavi, ki je trajna, ker postavlja človeka za krono stvarstva,

za podobo božjo, če smo materialisti, velja samo zakon džungle, volja močnejšega, red nasilja, oblast diktatorja.

Spomnimo se v blešku božične sezije, da je pravzaprav danes svet plesna dvorana, ki ji pod podom gori. Smo rod, ki raja pred potopom. Ves blesek ne pomaga nič, če se ne zavedamo kje je vir luči, toplote, ljubezni. Koliko bi nas bilo krščanskih mučnikov, če bi bili pred izbiro? O tem se vprašajmo te dni in pazimo, da bo vsak dan tja do božiča v tem oziru naša sodba jasnejša, naša volja trdnjša.

200 milijonov kristjanov je izgubilo Božič v zadnjih letih. Ne le Božiča kot praznika, tudi vse odsvitov Božiča v življenje več nimajo. 200 milijonov ljudi, ki so bili kristjani, morda boljši in bolj vneti kristjani kot smo mi, ima sedaj suženost. Suženost nastopa takoj, ko neha krščanstvo, ki je človeštvo dvignilo in suženosti. Spomnimo se na to pogosto sedaj, ko nam blešketa nasproti božična sezija. Brž bo ta blešč ugasnil, če ne bo v Ameriki dovolj resnične luči krščanstva.

BESEDA IZ NARODA

Pismo
Vrhenškega
Tinele

Dopisovanje, vreme in drugo

Waukegan, Ill. — G. urednik, tegale antverha, pisanja dopisov sem že kar sit. Mislim sem, da je ta reč bolj lahka, pa ni. Nakupu sem v Dajm Štoru peres in popirja, ampak roka je okorna, je bolj vajena drat vleč, kakor pa sukat pero po popirju. Moja boljša polovica me pa kara: zdaj ko si se mrha sprav v to čečkarijo, ne smeš nehat. Pis, da bodo ljudje misli, da imaš nekaj pod kapo in da ne znaš samo cigare kadit, ampak tudi pisat. Pa naj bo, teb na ljubo, sem djav in se lepo udal v božjo voljo in zdaj v tej volji lepo naprej plavam. Kam me bo vse to pripeljalo, pa sam Bog vejd. Kadar bom kaj preveč neroden, me pomilajte, pa tud molite zame, ne se samo zeksat nad menoj, če kakšnega kozla ustrelim, da bi biv en pameten fant, kakor se za pravega Vrhenškega državljana spodob.

O vremenu bi kaj zapisal, pa saj to vsak itak sam ve, kakšno vreme imamo. Imamo lepo in slabo vreme, kakor nanes. Snega smo že tudi nekaj dobili. Kakšen je, pa tako vsi veste. Drugačnega kakor beglega nimajo v zalogah, zato pa moramo bit kar zadovoljni še za naprej z belim snegom. — Najbrže morajo imeti to jasno v pogodbah zapisano med nebom in zemljo in se tega tudi vedno pošteno držijo, vsaj kar se jaz spominjam. Moj prijatelj iz Utice bi dejal: Veš, to je tako: Clara pakti, boni amice! To bi se reklo nekako: — Čiste jasne rajtenge, dobri prijatelji. Sicer ga bom pa za pravi pomen poprašov, ko se srečava. Kaj bi si belil glavo, ko on to reč ve in mi lahko pove.

Leto se pomic h koncu. — Kmalu se bo izmuznilo in bo odšlo v večnost. Drugo leto bo sveto leto. Sv. Oče nas vse poziva k molitvi, da bi se svet poboljšal.

Drugo leto bo tudi popisovanje in štetje ljudi. V našem okraju in mestu pripravljajo za ta namen posebno popisovalno osobje. Pravijo, da bodo plačali popisovalcem po 6c od osebe. Bo torej to delo od kosa.

Urad za brezposelno podpora je te dni objavil, da je v našem Lake okraju okrog 1000 delavcev brez dela.

John Simić Jr., odličen nogometni igralec je bil te dni oproščen obtožbe radi avto nezgode, ki se je dogodila med njim in nekim Wilfred Archambeault še leta 1947. Žena zadnjega je tožila v tem slučaju za \$20,000 odškodnine za

poškodbe, ki jih je dobila v nezgodi.

Pod vodstvom društva Marije Pomagaj št. 79 KSKJ in njegovega spoštovanega delavnega predsednika Mr. Johna Cankarja, se bo pričelo za naše rojake begunce, ki so prišli iz begustva v Ameriko v našo naselbino, s poučevanjem angleščine. Šola se bo vršila in vodila na domu predsednika Mr. Johna Cankarja na naslovu 1020 Lincoln Avenue. Malo pozneje pa bo društvo pričelo tudi z učenjem za državljanstvo. To bo v veliko pomoč novim priseljencem. Društvo in njega vrli odborniki pa za službo najlepše priznanje za to. Tako se dela za narod.

Zdaj bom končal, ker se mi je že zopet roka utrudila. Še tole bom zapisal, potem pa amen, da najlepše pozdravljam vse čitatelje tega lista in jih prosim, naj kaj za ta list A. Domovino poagitrirajo med svojimi znanci, da bo več naročnikov v naši naselbini!

Vrhenšk Tine.

Ali bodo izumrli!

Zgodovina nam poroča o narodih, ki so izumrli. Izmed izumrlih evropskih narodov imenujem samo Kelt, Hune, Gote, Langobarde, Vandale. Pet milijonov pred dvanajsto uro, pred smrtjo je zgodovina ustavila izumiranje najmanjšega slovanskega naroda Lužičkih Srbov v Nemčiji. Leta 1910, so jih našli še 43,000, leta 1925 se 28,000, leta 1947 pa samo še 13,000. Četudi so šli, kakor štejejo pri nas, vendar je bilo jasno da se mali, od Nemcev krog in krog obdani narod ne bo mogel vzdržati.

Izid druge svetovne vojne je pa prišel temu neznatnemu narodu na pomoč. Zasedena oblast mu je dala kulturno avtonomijo, deželica se imenuje Lužacija, glavno mesto pa je Budis (Bautzen). Ulieni napisi v mestu so v trojnem jeziku: nemškem, ruskem in srbskem. V našem ministertvu v Drazdanih imajo svoj referat. Njih jezik je poleg nemščine uradni in deželni jezik. Imajo večje število osnovnih in nadaljevalnih šol, tudi svojo srednjo šolo. V kratkem bodo dobili posebno stanovske urade — Standesemter. Povrh tega se zanimajo trije močni slovanski narodi za življenje tega slovanskega Benjamina.

Ta majhni narod je zadnji ostanek nekdanjega polabskih Slovanov nemški zgodovinski znanih pod imenom Sorbenwenden. Njihova zemlja se je razprostirala včasih daleč po sedanjih srednji in severni Nemčiji; segali so prav do otoka Rugen. Tam so zgradili najvišjemu bogu čudovito lep tempelj, kjer so srbški pomorski roparji iskali svojega zavetišča in strašili po okolici. Tudi pravljica o nesrečni Vineti se naslanja na te Vende.

Vsled medsebojnih sporov posameznih plemen nemških vladarjem ni bilo težko polabski na-

rod zaslužiti. Celo nemški zgodovinarji priznavajo, da je tekla na teh tleh venska kri v potokih in da ni bilo zatrateljev strah, oprijeti se tudi najskrajnejših sredstev. Tako so dokončali lužički Srbi (tudi Vendi imenovani) že v 12. stoletju svojo politično vlogo in od tu datira nemški poskus, da se narod na vsak način izkorenini. V 13. stoletju je bilo na primer pod smrtno kaznijo prepovedano posluževati se venskega jezika. Leta 1293. je Bernhard II. prepovedal ta slovanski jezik kot sodni jezik. Vendi so bili označeni kot nevedni katerega koli urada. V Meissenu je izginila srbščina šele leta 1424. In poslednja Srbkinja na otoku Rugen je umrla leta 1404. Do 18. stoletja so pisali v sprichevala vajencev, da morajo biti dobre nemške in ne venske krvi. V listinah stoji: "Če Slovan ne uboga, mu je dati seno za jed kot volu in ga je pretepati kot osla." Nič čudnega, če je ta narodnost izginila, če je kulturno zaostajala. Saj je Luther smatral prevod svetega pisma v slovanski jezik za nepotreben, ker "po petdesetih letih nobenega več ne bo."

Kakor po božjem čudu so se kljub tej strašni zgodovini ohranili do najnovejšega časa in bodo živeli in napredovali, dokler se bodo čutili kot poseben narod. Zlasti pa jih loči od okoljskih Nemcev njihov poseben jezik. Sicer je drugim slovanskim jezikom precej podoben, a vendar svojersten. Ker stalno uporabljajo besedo Bog, je dokaz, da so lužički Srbi religiozni narod in njihova pobožnost je dobesedno v pregovoru. Opazoval jo je leta 1928. slavni Nemec, apostol Berlina, dr. Karl Sonnenschein v cerkvi v Budissinu in to takole opisal: "Pozvonilo je k obhajilu. Pred menoj mož. Preprost mož z rožnim vencem v roki. V klopi pred menoj žena v venski noši. Ona položi molitvenik obrnjen na klop. Sklene roke. Gre k zakramentu. Nikamor se ne ozira. Nad vse zbrana pobožnost. Čudovita v svoji iskrenosti. Ti ljudje znajo moliti."

Morda je v njih tudi mnogo iz poganske preteklosti, ko so Lužički Srbi še vse naravne prikazni pripisovali božji moči. Narodi je tudi narod pesmi. Njihov pesniški zaklad zbuzja občudovanje. Pesmi so res nekaj posebnega. V njih se preliva sladka otožnost, a tudi otroško sveži humor. Gotove lastnosti so lastne Lužičkim Srbov prav tako kot drugim slovanskim narodom.

Toda srca dvigajoča segavost je brez dvoma njihova posebnost. Tako Lužički Srbi prepevajo vriskajoče do neba, drugič pa žalostno do smrti. Njihove melodije izzvene v melanholičnih molakordih, pa spet veselo poskakajo, kakor da ni bilo nad njimi nobenih nesreč.

Nekaj je, kar se je ohranilo pri tem slovanskem narodu v popolni lepoti, zlasti pri ženskem spolu — čudovite narodne noše. Pisano barvne noše ožive v vsej stari krasoti, tako pri krstu otroka kot pri porokah, ljudskih slavnostih in pa vaških prireditvah, tako pri katoliških kot protestantskih. Barve se prelivajo v barve, slavnost se loci od slavnosti, vas od vasi. Poročno nošo popisati takih prizorov, treba je vzeti v roko čopič. Kjer koli pridejo Lužički Vendi skupaj, tam se razliva barva pri barvi. Še danes predstavlja poročna obleka iz svile in baržuna, iz pozlačenih vezenin, starih zlatnikov, spominskih drobcev iz precejenj premoženje. Kdor jih vidi, postane pozoren na širj roka pokrivala, na okrašene jopice, predpasnike, česar nima noben drug naroden kraj.

Tudi veliki Nemec Sonnenschein jih ves navdušen takole opisuje: "Te podobe ne pozabim

NAŠA MICKA IMA TUD BESEDO

Kaj ne, deklič, sem še za-kej, da sem mogla s tem prestat en teden. Dvakrat sem jih prosila v ofico, našega in Frančeta, da bi mi odstopila 7. kolono na drugi strani, pa ne! Orajt, se bom že spomnil, kadar bo tako naneslo, ki se vama niti zdelo ne bo, fantička.

Zadnji teden sem vam obljubila, da vam bom razodela, kako so ob neki priliki pili v Girardu dr. Mallyevo visko, potem so mu pa račun poslali zanj. Grdobija, bi rekla. Nama z dr. Meršolom je naš pripovedoval, ko smo se vozili proti Girardu in ko je on obujal presladke spomine in nekajkrat izjavil, da ne bo nikoli več tako lušno, pa da ni bilo ne prej ne pozneje, da se je meni kar nekoliko pokadilo, ki sem vedno rekla, da ima ob meni presladke čase, ki ga ne morem spraviti iz hiše, kakor ne starega mačka s peči pozimi.

Saj ne vem, če je vse do pitja povedal, ali samo tisto, kar se je njemu zdelo pripravo, ampak jaz nisem taka, da bi mu šla izpraševati vest. Bom torej povedala, kako smo izvabili iz njega.

Da so imeli nekoč konvencijo v Girardu. Vsepolno jih je bilo fest fantov in Girardčanke so se močno zazzele, ker so jih naši Clevelandčani tako zijali. Pa stregli so Clevelandčanom na vse pretege. Menda so se Girardčani bali, da bi jih ne objedali, ko bi prišli domov. Tako so pa imeli najlepšo besedo o Girardu in še danes ga niso pozabili, je rekel naš ves vnet. Skoro bi mu rekla, naj se v G. Girard preseli, če ga ne more pozabiti.

Naš je s svojim štabom stal na pri Cekutovih Sr., kjer so imeli lepo stanovanje in hčerka Zofka jim je jutraj predložila fin zajtrk, da so prišli v zborovalno dvorano kot z banketa. Pri Anžičkovih molakordih, pa spet veselo poskakajo, kakor da ni bilo nad njimi nobenih nesreč.

Nekaj je, kar se je ohranilo pri tem slovanskem narodu v popolni lepoti, zlasti pri ženskem spolu — čudovite narodne noše. Pisano barvne noše ožive v vsej stari krasoti, tako pri krstu otroka kot pri porokah, ljudskih slavnostih in pa vaških prireditvah, tako pri katoliških kot protestantskih. Barve se prelivajo v barve, slavnost se loci od slavnosti, vas od vasi. Poročno nošo popisati takih prizorov, treba je vzeti v roko čopič. Kjer koli pridejo Lužički Vendi skupaj, tam se razliva barva pri barvi. Še danes predstavlja poročna obleka iz svile in baržuna, iz pozlačenih vezenin, starih zlatnikov, spominskih drobcev iz precejenj premoženje. Kdor jih vidi, postane pozoren na širj roka pokrivala, na okrašene jopice, predpasnike, česar nima noben drug naroden kraj.

Tudi veliki Nemec Sonnenschein jih ves navdušen takole opisuje: "Te podobe ne pozabim

bili posebno na roke, ker sta bolj držala z opozicijo. Vsaka konvencija mora namreč imeti vsaj dva tabora, drugače ni veljavna. Če je delegacija številna, je več strank in front. Hrvacije, na primer, imajo na konvencijah vsaj po 25 raznih strank, da je bil dunajski parlament proti njim pravo otroče.

In naš štab, je rekel, se je nekega večera odločil, da se poda naravnost v levovo žrelo, v njih tabor in postojanko. Najprej so se pri Zoretovi dobro navečerjali in podprli v amandamenti, potem so pa šli. Zoretov John jim je obljubil, da jim bo pokazal pot gor čez hrib.

"Ste peli po poti?" sem naglas mislila, ki mi ni šlo v glavo, da bi šli fantje v vas potihoma.

"Avša, čez mesto naj se deremo, kaj ne, da bi nas zašli," me je naš podučil. "Kaj pa vpiješ name, saj nisem vedela, da ste se vleklj čez mesto!"

"Cekutovi Jr. so nas strašno prijazno sprejeli," je povedal naš. "To je starejši sin prijazne Cekutove družine, ki imajo svojo prodajalno ob glavni cesti, ki vodi v Youngstown. Pa bogato se je oženil in lepo ženo je dobil."

"Ali mi spočitaa, da ti nisem prinesla k hiši graščin?" sem se mu namrdnila, ker se mi je zdelo, da ga bo, da ni dobil tiste bogatašnje.

"Eh, saj veš, da meni ni za denar," se je brž opravičil.

Jaz sem pa samo rekla: hm, in molčala, naj govori naprej. Nisem hotela, da bi se začela dajati z našim vzpiro doktorja Meršola, ki se mu je videlo, da rad posluša. Pa ne vem, če je ali če ni, ker rekel ni nič. Morda je imel takrat svoje misli pri bolnikih. Vprašati ga pa nisem hotela, ker sem vedela, da se ne spodobi in vem, kaj je prav, pa kaj ni, čeprav naš pravi, da to samo slučajno uganem. Kaj pa on ve!

In potem je naš nadaljeval, da dr. Mally in Leo Kushlan ni bio doma, ker sta bila najbrže na važni konferenci. Pa se je podal naš, saj ni bilo prav, pa ob konvencijah je menda dovoljeno vse brez greha, kakor je zatrdil naš, v njih sobo in prinesel od na vrh poln naročaj steklenic najboljšega žganja. Dr. Mally ga je prinesel iz Clevelanda in on je imel vedno samo najboljšo. In potem so imeli zelo lepo domačo zabavo naposodo. In ko sta pozno zvečer prišla domov tudi dr. Mally in Kushlan, ju je naš nalival z visko na življenje in smrt. In fanta sta pila, saj se našega nista mogla ubraniti. Dr. Mally je na vso moč hvalil žganje in tudi poznavalec Leo je rekel, da takega že dolgo ni pil. Nista pa vedela, da je žganje iz njih lastne zaloge. Kot bi kdo svojo bajto nalašč zažgal.

Naš je rekel, da se ne more spomniti, koliko steklenic so ga udušili tisti večer. "Naša stranka ga je dihala, kolikor je moglo teči, ker žganje ni bilo naše; onadva mu pa tudi nista prizanašala, ker sta mislila, da ga dihata na naš račun. Tako smo bili na obeh straneh na vso moč zadovoljni in si pomagali do poceni pijače," je rekel naš.

Kdaj je dr. Mally zvedel, da so mu postregli z njegovo visko, naš ne ve. Ampak, ko mu je naš potem, ko je prišla delegacija domov v Cleveland, poslal račun za 10 steklenic žganja, ki sta ga tisti večer spila dr. Mally in Kushlan, je bil dr. Mally zares hud in je slovesno izjavil, da je tisto že nekako prebolel, ko so mu — (morda je rekel hudici, morda kaj drugega) spili skoro vso visko, ampak da bi jo zdaj še enkrat plačal, nak in nikoli!

(Daje na 3. strani.)

ZBEGANO GNEZDO

POVEST
CVETA STOJANOVA

In tako ne more dočakati tiste ure, ko pride razsvetljenje od te njegove knjige. Zato je bil pri vas. Jaz pa, ki nimam take univerze in take matematične znanosti kakor on in sem le življenjski matematik, sem se z njim domenila, da je honorar te znanosti moj, njegovo pa je zadoščenje. Katera univerza je boljša? Zdaj vem, da se smeje ženski! Tudi to je potrebno, če smem iz vaše ga smeja skovati kapital in vašo dobro voljo napreči, da pride tisto odobrenje. To je v vaši moči. Zato, ali naj vas prosim? Pozdravljamo vas!"

"Končala," je dala Agata Mateju pismo. Naslonila se je na naslanjalo in zaprla oči. Nič ni mislila.

Ko je Matej prebral, je dejal:

"Ali bi meni tudi tako napisala? — Ali je to ljubezen ali spoštovanje?" je Agata pogledala Matej žalostno.

"To je tista ljubezen," je dejala Agata kakor sama sebi, "ki sem jo občutila, ko sem hodila v Trstu v Revoltello in gledala slike Zuloaga. Nikoli pa si nisem želela spoznati njega samega, ljubila sem njegovo izražanje, ton njegovih barv in njegovo svetlobo."

"Ali si to ljubila bolj od mene?"

"Drugače. Ljubila sem lepoto, ki ni, da bi jo objel, poljubil, kakor ljubiš človeka. Trudna sem, — lahko noč."

In Mateju je bilo da bi se pogovarjal z njo še dolgo, do jutra.

17.

Tedaj so bile počitnice. Matej je bil doma po cele dneve razen tiste pete ure popoldne. Ko sta z Agato gradila lopo na vrtu in je bila ta dlje časa sklenjena, se ji je zmurčilo, da je za trenutek zgubila zavest in padla.

Še dolgo se je spomnila, kako je potem zagledala Mateja, ki jo je gledal zadovoljno in skodoželjno, da je onemogla.

Ze dlje časa ji je bilo večkrat slabo, pa na to ni hotela niti misliti in si ne priznati. Da bi bila bolna? Tega ni marala, tudi povedala ni. Potem je pa le doumela, da je na poti tretji otrok. Tega se

je razveselila, zakaj to je pomenilo življenje in ne bolezen, ako da je bila spet vesela in živahna.

Včasih sta šli Mara in Agata z otrokoma iz mesta v hrib ali po polju in travnikih. Tedaj se je zdelo Agati, da ji avgustovski sonce prispeva k novemu življenju, da ji trave diše in murni brne prav do srea, da ji vročina izžiga nezdrave sokove in jo krepi za čas, ki prihaja. Vse jo je delalo milejšo. Matej jo je večkrat dobil, da se je smehljala sama sebi.

"Ti si čudna, Agata," ji je dejal. "Misliš bi, da boš razdražljiva, prepirljiva in nejevoljna, pa najdeš tudi v tem svoj ponos!"

"To ni ponos, to je tisto: biti ali ne biti, biti živ ali mrtve. Kdo bi samo životaril!"

"Pa niso vsi ljudje taki," je odvrnil Matej zaničljivo.

"Res je, a tudi naloženo ni vsem enako. Življenje nalaga vsakomur toliko, kolikor more nositi. Vse je prav razdeljeno. Ali ne?" je Agata vprašujoče pogledala Mateja in mu dala priliko, da izgovori, kar ga teži že dlje časa.

"Meni se zdaj razdelitev krivična. Nekaterim je vedno dobro, drugim nikoli. Ti imajo preveč, drugi premalo. Ti trpijo, drugi nikoli. Ti so srečno rojeni, drugi so od vsega začrtka nesrečni." Matej je mislil nase in si prisodil vse najslabše. Agata ga je razumela, zato je vprašala:

"In med katerimi si ti?"

"Med tistimi, ki hočejo biti tudi kdaj srečni in imeti toliko kakor drugi ter nehati trpeti."

"Ali si že kdaj pomislil in mislil s tistimi, ki imajo manj kakor ti, in so srečni? Ali si se kdaj spomnil na tiste, ki so brez rok, brez nog ali celo slepi? Spet drugi so bolni in priklenjeni na posteljo tudi do deset let. In glej tiste, ki imajo v duši žličin in jih peče in preganja vest, in tiste, ki po krivici sede v ječah."

"Mislim na tiste, ki imajo vsega več kot jaz."

"Ki imajo grad namesto hiše? Ki imajo poleg žene še tri ljubice? Ki imajo enega razvajenega bledičnega otroka namesto treh od polente krepkih otrok? Misliš na tiste, ki prirejajo gostije, plešejo, igrajo; flirtajo in se vozijo z lastnim avtomobilom v Monte Carlo — in ne veš, da iščejo v vsem svojem razkošju križem sveta sreče in so nesrečni in nezadovoljni bolj kakor jaz?"

"Ali si vzel ti vso srečo v zakup?" je dejal Matej grenko.

"Kar imam, ni moje, to je božje," je odgovorila Agata v globokem miru.

"In zakaj imaš to božje ti in ne tudi jaz?"

"Zakaj?" se je Agata nasmejala čisto otroško. "To je tako preprosto? Sreče ne moreš prijeti kakor primeš zlato, avtomobil, grad in zemljo. Ti hočeš najti srečo v posesti in jo prijeti, pa ne veš: ko imaš posest, se ti sreča smeje v obraz in stoji tesno ob tebi. Ti gledaš preko vsega kakor otrok s kupa igračk, ki vpije, kriči in joče, ker nima lončka kakor sosedov otrok."

"Pa naj bi mu dali še tisti lonček."

Agata se je zasmejala na glas: "Vidiš da sem imela prav: še tisti lonček! Pa dobro veš, da se želja ne ustavi pri lončku, ker je lonček prazen in ni sreče v njem. Tako staro in preprosto je: ko imaš že vse, je še nekje jabolko iz raja, ki te vabi."

1949	DEC.	1949
S	M	T
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH
PRIREDITEV

DECEMBER

21.—Društvo Marija Pomagaj št. 79 KSKJ v North Chicago, Ill., priredi božičnico v klubovih prostorih cerkve Matere Božje.

25.—Pittsburska društva K. S. K. J.—božičnica za mladino ob 1:30 popoldne v Slovenski dvorani, Pittsburgh, Pa.

26.—Društvo sv. Mihaela št. 163 KSKJ božičnica za mladinski oddelček ob 1:30 popoldne v cerkveni dvorani v Millvale, Pittsburgh, Pa.

26.—Društvo Modern Crusaders št. 45 SDZ priredi božični ples v SDD na Waterloo Rd.—igra Vadnal orkester.

JANUARY

7.—Društvo Ambassadors št. 62 SDZ plesno veselico v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti. Igra Vadnalov orkester.

7.—Društvo Marije Pomagaj št. 190 KSKJ v Denver, Cole, veselica v proslavo društvene 25 letnice.

22.—Veselica vseh klubov in pevskih zborov, ki spadajo pod okrilje Slovenskega društvenega doma na Recher Ave., Euclid, O. — v korist nove dvorane.

28.—Priredi društvo Ložka dolina plesno veselico v SND na St. Clair Ave. Igra Johnny Vadnal orkester.

29.—Društvo Modern Crusaders št. 455 SDZ plesna veselica v SDD na Waterloo Rd.—igra Vadnal orkester.

FEBRUAR

4.—Društvo France Prešeren št. 17 SDZ priredi plesno veselico v SND na St. Clair Ave. Igra Srećnik orkester.

5.—Društvo sv. Štefana št. 1 KSKJ v Chicago, Ill. priredi drugi letni Minstrel Show v dvorani sv. Štefana.

18.—St. Vitus Boosters No. 25 KSKJ, Cleveland, O. priredi plesno veselico v avditoriju SND na St. Clair Ave. Igra Pecon-Trebar orkester.

Škot Rožman med našimi
Slovenci v Mandozi v Argentini

Vsa naselbina sodeluje — Sprejem kot nekdanj v domovini z mlaji, zastavami in venci.

Z največjo verno in kar z bojaznjo, da ne bomo mogli pripraviti dovolj dostojnega pozdrava in sprejema, smo se pripravljali tudi v naši Mandozi na visoki obisk prevzvišenega msgr. dr. Gregorija Rožmana. Nestrpnost smo že postajali v negotovosti, kdaj in za kako dolgo bomo dobili medse našega ljubljene vladiko in nadpastirja. Deca se je že tedne in tedne zbirala na štirih koncih dokaj obsežne Mendoze ter se vse nedeljske popoldneve z vneto marljivostjo pripravljala na prvo sv. obhajilo in na sv. birmo.

Ko so potekali zadnji dnevi pred prihodom, so naša dekleta kot nekdanj doma pred največjimi prazniki in slovesnostmi prečevala kar celo noč ob veselem prepevanju domačih pesmi ter pletke vence za okrasitev naše cerkve ob prihodu Prevzvišenega. Pevski zbor je marljivo uporabljal svoje vaje za pripravo petja ob slovesnostih visokega obiska.

Pot iz San Louisa
Od San Louisa je prispel Prevzvišeni v spremstvu č. g. Julija Slapšaka in č. g. Antona Oreharja, ki se jima je tamkaj pridružil še č. g. dr. Ignacij na patio. Dolgo in glasno ploskale, v soboto, 29. oktobra nje ter pozdravljanje je sprejelo polodne z avtobusom v provinci-jelo Prevzvišenega in izpred kapele v San Martinu, kjer donela v pozdrav krepka pesem: kaplanuje č. g. Tomažič, mu je Zadoni nam, zadoni! Ob besede naša skupina poslala nasproti dah "Vladika naš predragi, pozdravljen tisočkrat," se je v prenekanem očesu zaiskrila solza

V mnogih hišah so domači gospodari ob večernih urah po povratku z dela prišli za čopci ter belili svoja skromna stanovanja, da čim dostojnejše sprejmejo pod svojo streho ljubljene in spoštovane goste.

Na temeljni namen je bil pripraviti Prevzvišenemu, za njegov obisk kolikor mogoče takoj priraden sprejem, kot smo jih nekoč prirejali, ko je prihajal med nas na birmovanje ljubljene domovine.

Ob 4 je sa družba nadaljevala pot proti Mendozi.

V Mendozi
Na patiju pri č. g. sestrar franciskankah, kjer se mendoški Slovenci redno zbiramo ob nedeljah in praznikih v njihovi cerkvi k svoji službi božji, se je zbrala slovenska skupina iz mesta polnoštevno, iz daljne okolice pa vsaj po svojih zastopnikih. Ob pol 5 so se ustavili avtomobili pred vhodom. Prevzvišeni je ves nasmejan v spremstvu prednika Društva Slovencev v Mendozi rav. M. Bajuka stopil pridružil še č. g. dr. Ignacij na patio. Dolgo in glasno ploskale, nje ter pozdravljanje je sprejelo polodne z avtobusom v provinci-jelo Prevzvišenega in izpred kapele v San Martinu, kjer donela v pozdrav krepka pesem: kaplanuje č. g. Tomažič, mu je Zadoni nam, zadoni! Ob besede naša skupina poslala nasproti dah "Vladika naš predragi, pozdravljen tisočkrat," se je v prenekanem očesu zaiskrila solza

dozi ravn. Markom Bajukom.

Po priradnem pozdravu se je vsa skupina podala peš do tamkajšnje farne cerkve, ki je bila v ta namen prav posebno razsvetljena. Tu je vso družbo pričakal in pozdravil domači župnik z duhovščino iz okolice ter g. kaplanom Tomažičem. Po prijaznem kramljanju z ondotno duhovščino ter nekaterimi argentinskimi domačini je Prevzvišeni s spremstvom nadaljeval v osebnih avtomobilih pot najprej do Junina. Tu ga je pozdravila pred farno cerkvijo Čadova družina, ki je prav v ta namen prihitela iz Rivadavije, ter domači g. župnik, ki je po rodu Hrvat in našim ljudem zelo naklonjen. Kadar jih sreča, jih po slovensko pozdravlja.

V Orfile in Lujanu

Naslednji postanek je bil na posestvu g. Orfile, kjer žive 4 naše družine. Po stari naši navadi sta Prevzvišenega pozdravila pred hišo dva mlaja. Vsa hiša pa je bila okrašena z venci in zelenjem kot za novo mašo. Frantarjeva prvoozhajanka je Prevzvišenemu podala ob priradnih besedah šopek cvetja. Po prijaznem razgovoru z vsakim posameznikom ter zlasti slehernim malčkom je družba sedla k razkošno obloženi mizi. Morala je po kratkem oddihu nadaljevati svojo pot proti Lujanu. Tu so Prevzvišenega čakali slovenski rojki v družbi tamkajšnjega župnika pred cerkvijo. Po kratkem obisku Najsvetejšega ter ogledu lepe cerkve se je Prevzvišeni s spremstvom podal na obed v hišo Staroslovenca Rutarja Ivana, kjer so se zbrali tudi ostali slovenski naseljenci v Lujanu. Pri tej priložnosti je Prevzvišeni blagoslovil gostitelju Starolovencu njegovo hišo ter slike brezjanske Matere božje.

Ob 4 je sa družba nadaljevala pot proti Mendozi.

V Mendozi

Na patiju pri č. g. sestrar franciskankah, kjer se mendoški Slovenci redno zbiramo ob nedeljah in praznikih v njihovi cerkvi k svoji službi božji, se je zbrala slovenska skupina iz mesta polnoštevno, iz daljne okolice pa vsaj po svojih zastopnikih. Ob pol 5 so se ustavili avtomobili pred vhodom. Prevzvišeni je ves nasmejan v spremstvu prednika Društva Slovencev v Mendozi rav. M. Bajuka stopil pridružil še č. g. dr. Ignacij na patio. Dolgo in glasno ploskale, nje ter pozdravljanje je sprejelo polodne z avtobusom v provinci-jelo Prevzvišenega in izpred kapele v San Martinu, kjer donela v pozdrav krepka pesem: kaplanuje č. g. Tomažič, mu je Zadoni nam, zadoni! Ob besede naša skupina poslala nasproti dah "Vladika naš predragi, pozdravljen tisočkrat," se je v prenekanem očesu zaiskrila solza

Ob 4 je sa družba nadaljevala pot proti Mendozi.

V Mendozi

Na patiju pri č. g. sestrar franciskankah, kjer se mendoški Slovenci redno zbiramo ob nedeljah in praznikih v njihovi cerkvi k svoji službi božji, se je zbrala slovenska skupina iz mesta polnoštevno, iz daljne okolice pa vsaj po svojih zastopnikih. Ob pol 5 so se ustavili avtomobili pred vhodom. Prevzvišeni je ves nasmejan v spremstvu prednika Društva Slovencev v Mendozi rav. M. Bajuka stopil pridružil še č. g. dr. Ignacij na patio. Dolgo in glasno ploskale, nje ter pozdravljanje je sprejelo polodne z avtobusom v provinci-jelo Prevzvišenega in izpred kapele v San Martinu, kjer donela v pozdrav krepka pesem: kaplanuje č. g. Tomažič, mu je Zadoni nam, zadoni! Ob besede naša skupina poslala nasproti dah "Vladika naš predragi, pozdravljen tisočkrat," se je v prenekanem očesu zaiskrila solza

Ob 4 je sa družba nadaljevala pot proti Mendozi.

V Mendozi

Na patiju pri č. g. sestrar franciskankah, kjer se mendoški Slovenci redno zbiramo ob nedeljah in praznikih v njihovi cerkvi k svoji službi božji, se je zbrala slovenska skupina iz mesta polnoštevno, iz daljne okolice pa vsaj po svojih zastopnikih. Ob pol 5 so se ustavili avtomobili pred vhodom. Prevzvišeni je ves nasmejan v spremstvu prednika Društva Slovencev v Mendozi rav. M. Bajuka stopil pridružil še č. g. dr. Ignacij na patio. Dolgo in glasno ploskale, nje ter pozdravljanje je sprejelo polodne z avtobusom v provinci-jelo Prevzvišenega in izpred kapele v San Martinu, kjer donela v pozdrav krepka pesem: kaplanuje č. g. Tomažič, mu je Zadoni nam, zadoni! Ob besede naša skupina poslala nasproti dah "Vladika naš predragi, pozdravljen tisočkrat," se je v prenekanem očesu zaiskrila solza

Ob 4 je sa družba nadaljevala pot proti Mendozi.

V Mendozi

Na patiju pri č. g. sestrar franciskankah, kjer se mendoški Slovenci redno zbiramo ob nedeljah in praznikih v njihovi cerkvi k svoji službi božji, se je zbrala slovenska skupina iz mesta polnoštevno, iz daljne okolice pa vsaj po svojih zastopnikih. Ob pol 5 so se ustavili avtomobili pred vhodom. Prevzvišeni je ves nasmejan v spremstvu prednika Društva Slovencev v Mendozi rav. M. Bajuka stopil pridružil še č. g. dr. Ignacij na patio. Dolgo in glasno ploskale, nje ter pozdravljanje je sprejelo polodne z avtobusom v provinci-jelo Prevzvišenega in izpred kapele v San Martinu, kjer donela v pozdrav krepka pesem: kaplanuje č. g. Tomažič, mu je Zadoni nam, zadoni! Ob besede naša skupina poslala nasproti dah "Vladika naš predragi, pozdravljen tisočkrat," se je v prenekanem očesu zaiskrila solza

Ob 4 je sa družba nadaljevala pot proti Mendozi.

V Mendozi

Na patiju pri č. g. sestrar franciskankah, kjer se mendoški Slovenci redno zbiramo ob nedeljah in praznikih v njihovi cerkvi k svoji službi božji, se je zbrala slovenska skupina iz mesta polnoštevno, iz daljne okolice pa vsaj po svojih zastopnikih. Ob pol 5 so se ustavili avtomobili pred vhodom. Prevzvišeni je ves nasmejan v spremstvu prednika Društva Slovencev v Mendozi rav. M. Bajuka stopil pridružil še č. g. dr. Ignacij na patio. Dolgo in glasno ploskale, nje ter pozdravljanje je sprejelo polodne z avtobusom v provinci-jelo Prevzvišenega in izpred kapele v San Martinu, kjer donela v pozdrav krepka pesem: kaplanuje č. g. Tomažič, mu je Zadoni nam, zadoni! Ob besede naša skupina poslala nasproti dah "Vladika naš predragi, pozdravljen tisočkrat," se je v prenekanem očesu zaiskrila solza

Ob 4 je sa družba nadaljevala pot proti Mendozi.

V Mendozi

Na patiju pri č. g. sestrar franciskankah, kjer se mendoški Slovenci redno zbiramo ob nedeljah in praznikih v njihovi cerkvi k svoji službi božji, se je zbrala slovenska skupina iz mesta polnoštevno, iz daljne okolice pa vsaj po svojih zastopnikih. Ob pol 5 so se ustavili avtomobili pred vhodom. Prevzvišeni je ves nasmejan v spremstvu prednika Društva Slovencev v Mendozi rav. M. Bajuka stopil pridružil še č. g. dr. Ignacij na patio. Dolgo in glasno ploskale, nje ter pozdravljanje je sprejelo polodne z avtobusom v provinci-jelo Prevzvišenega in izpred kapele v San Martinu, kjer donela v pozdrav krepka pesem: kaplanuje č. g. Tomažič, mu je Zadoni nam, zadoni! Ob besede naša skupina poslala nasproti dah "Vladika naš predragi, pozdravljen tisočkrat," se je v prenekanem očesu zaiskrila solza

priradnega veselja.

Prve pozdravne besede je Prevzvišenemu izrekel mendoški dušni pastir slovenskih priseljencev č. g. Ivan Caserman. Ob priradnih pozdravnih verzih učenca Marka Bajuka je mala Hirscheggerjeva Pavlina Prevzvišenemu poklonila pomemben šopek rož v narodnih barvah. Sledil je pozdrav predsednika Društva Slovencev v Mendozi rav. M. Bajuka ter zastopstva hrvaške skupine v Mendozi. K pozdravnim besedam se je oglašil tudi Prevzvišeni, nato pa se podal z vso skupino vernikov v okusno okrašeno cerkev k blagoslovu. Po Marijini pesmi, ki jo je odpel mendoški slovenski pevski zbor, je imel Prevzvišeni kratek nagovor, nato pa litanije z blagoslovom.

Po končanih slovesnostih sprejema je Prevzvišeni v spremstvu našega dušnega pastirja obiskal mendoškega generalnega vikarja, ker škofa te dni ni bilo doma.

ALI BODO IZUMRLI?

(Nadaljevanje iz 2. strani)
nenschein o Vendih v Nemčiji ali Lužiških Srbih, kakor se tudi imenujejo.

Ta Benjamin med slovanskimi narodi je že pred svetovno vojno našel velike simpatije pri mnogih evropskih narodih; zdaj je dosegel celo kulturno avtonomijo, ki mu bo gotovo podaljšala življenje, morda ga celo rešila smrti.

Atlas

(Priatelju Severju Janezu v pozdrav)

V roke sem dobil atlas, kjer so zemljevidi in poti, zvezde in tečajji, vode in gorovja in kjer so z barvami označeni rudniki srebra in zlata.

Velik je svet, sredi voda stoji in svet in vode so v ozračju, kjer je tisoč svetov in razdalje, za katere ni merila.

In videl sem ljudi, belo pot med barakami in hrepenenje, ki vti pred sleherni barako kakor otroško perilo. Pregledujem atlas in gledam ljudi.

Bremen — Buenos Aires. — Gledam rdečo črto, ki gre v loku čez ocean. Šestnajst dni... Hudiča!

Froncu se zdi, da ni mogoče. Šestnajst dni! Saj ni veliko. In vendar kakor bi naredil križ čez preteklost, kakor bi dal roko polju in hiši.

Zbogom! Plašno je hrepenenje, kakor ustrahovano s palico, ki je dolge dni bila po duši.

Drugam pogledjte, gospod! Froncov glas je krhek. Kam naj pogledam? Nikjer ni vetra za hrepenenje, da bi ga razprostrl kakor jadro.

Vem, zame ga ne more biti. Saj nisem jaz todle. Nekdo drugi je v meni. Samo v sanjah se še poznam. Tedaj bremem po žitu. Pisali so mi, da so pšenice tako lepe kakor že dolgo ne. Lansko leto sem jo kosil v Greifenburgu. Vekal sem, gospod. Pa pravite, da je šestnajst dni. Pogledjte, v šestnajstih dneh bi prepeljal svojih štirideset let dela, pet otrok in ženo, dva kovčega in svojo žalost. Ali je na svetu človek, ki bi me razumel? ? ?

Gledam atlas in gledam Fronca. Vidim rdeče črte ladjinih poti, stroje, ki brnijo v ladjinem trupu, morje, ki se ni, z barvami označene rudnike, neznane vlake, zelene in rdeče luči in majhne človeka, ki je sam med milijoni. In vidim, da iz Fronca prosi deset otroških rok in žalostne ženske oči, pota in kolovozi, podružnična cerkev, stog in vaško znamenje, hiša in hlev, travnik in laz, polje in gmajna, klepalnik in kosa obešena na klin pod napuščem.

Saj razumete, gospod.

Svetle so Froncove oči, kakor z roso umite. Kakor skozi meglo vidim črte, ki gredo čez ocean.

Bremen — Buenos Aires — šestnajst dni...

London — Sidney — trideset dni...

O, križani Jezus!

Mogoče je spredaj še kaj, gospod. Glejte.

Listam.

Poglej, Fronc: zvezde in severni tečaj.

Zamahne z roko.

Tam ne sprejemajo.

Bela cesta gre med barakami, ob cesti so kovčegi in cule, iz protja pletene košare in otroški vozički. Ob kovčegih stoje možaki in kade.

Zaznamovano je. Kam boš, zlodej.

V rutah so ženske, solze v očeh.

Od barak gredo nevidne črte do Bremena, iz samih solza in kletev. Kam, ljudje božji?

Ne govori in n sprašuj. Zapisano je.

Kaj je zapisano?

Do smrti te bomo gonili, ker si premajhen, da bi te pogledali. Ne moremo ti rezati pravice, da nož še nas ne rani. Potrpi, človek.

sem In ti, Fronc?

Gledat sem jih prišel, ker sem mislil, da se bo tudi v meni vzbudilo hrepenenje. Pa se ne more. Najraje bi vzel pušpanovo vejico in jih pokropil. Njih in sebe, oboje za smrt. Ne boš šel, Fronc?

Deset rok prosi, gospod, kako bi? Morda sveča gori zame v znamenju, zakaj bi jo sam upihnil.

Kamijoni tulijo.

Zbogom, ljudje, zbogom!

Gospod, ali ni človeka, ki bi ustavil to grozo? Da bi legel prek ceste.

Na Froncovem licu je solza. Spet gledam v atlas. Črte čez ocean so kakor zmajevi repi.

In ni viteza, ki bi udaril po njih.

Karl Mauser.

Tailored Rayon Tricot

Here's an ideal combination — a washable tailored pajama and robe set made of the new tricot knit Avisco rayon, the "locked stitch" fabric that is wrinkle-resistant, can't run, and has almost no stretch. This comfortable set is wonderful for sleeping or lounging — and notice the clever coordinated detail in lapels, piping, sash ties and color!

MALI OGLASI

Ali ste prehlajeni?

Pri nas imamo tozorno zdravilo, da vam ustavi kašel in prehlad. Pridite takoj, ko čutite prehlad.

Mandel Drug

15702 WATERLOO RD.

Priatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA

Prescriptions — Vitamins

First Aid Supplies

Vogel St. Clair Ave. in E. 62th

POLOM

POSLOVENIL VLAD, LEVSTIK

Za enim prvih topolov sta stala Maurice in Jean. Stoletna debela s svojim orjaškim obsegom izlaha zakrivala po dvoje mož. Nekoliko dalje proč se je bil Guade pridružil poročniku Rochasu, ki je vztrajal pri tem, da obdrži zastavo sam, ker je ni imel komu zaupati; naslonil jo je bil poleg sebe na drevo in je streljal. Sicer pa je imelo vsako debelo svojega moža za seboj. Zuavi, lovec in vojak mornariške pehote so se skrivali tu in iz tega vala glave samo od strela do strela.

V nasprotnem gozdičku se je moralo število Prusov neprestano množiti, kajti ogenj je prihajal čimdalje živahnejši. Nikogar ni bilo videti, kvečjemu si tuhtam zapazil nagli profil človeka, ki je skočil od drevesa do drevesa. Neka vila z zelenimi naoknicami je bila tudi začudena od strelcev, katerih streli so praskali iz napol odprtih oken v prtiličju. Bilo je okrog četrte ure, grom topov je bil pojenjal in je polagoma prehajal v molčanje; v tej odročni luknji, odkoder se ni videla bela zastava, razobešena na stolpu, pa so venomer streljali drug drugega kakor zaradi osebnega prepira. Do temne noči so bili vzlic premirju še vedno kotički, kjer se je boj z zagrizenostjo nadaljeval, in slišalo se je, kako traja prestrelka v predmestju Fond de Givonne in po petitpontskih vrtovih.

Dolgo so se na ta način z enega konca doline do drugega obsipali s krogli. Od časa do časa se je zgrudil vojak s prestreljenimi prsi, ker se je po nepredvidnosti izpostavil. V drevoredu so steli troje novih mrtvecev. Ranjenec, ki je ležal na obrazu, je strašno grgal, ne da bi kdo mislil na to, da ga obrne in mu olajša smrtni boj.

Ko je Jean obrnil oči navzgor, je nenadoma zagledal Henrijeto, ki je bila mirno prišla nazaj, položila reveža na hrbet in mu podložila telečnjak za blazino. Stekel je k njej in jo burno odvedel za drevo, kjer se je skrival z Mauriceom. "Ali hočete, da vas ustrelje?" "Gotovo ne... Samo strah me je tako same v veži. Rajša bi ostala zunaj."

Tako je ostala z njima. Dala sta ji jesti k svojim nogam in se nasloniti k drevesu, dočim sta sama še dalje streljala s poslednjimi naboji na desno in na levo; navdajalo jih je tako besno ogorčenje, da ni bilo več sledu po trudnosti in strahu. Čuvstvo nezavednosti jih je obhajalo, ravnala sta zgolj mehanično, kakor z izpraznjeno glavo, in sta bila izgubila sleherni nagon sebe-ohrane.

"Glej no, Maurice", je dejala Henrijeta nenadoma, "ali ta mrtvec tu pred nami ni vojak pruske garde?"

Nekaj hipov že je motrila enega izmed mrtličev, ki jih je pustil neprijatelj, čokatega fanta z močnim brki, ležečega na boku v pesku terase. Pikel-havba s počenim jermenom se je bila zatrkjala nekaj korakov dalje. Mrtič je imel v resnici gardno uniformo na sebi: temnosive hlače, modro suknjo z belimi našitki in plašč v svitku preko prsi.

"Zagotavljam te, da je garda... Poznam jo po sliki, ki jo imam doma... In potem fotografija, ki nam jo je po-

slal bratranec Gunter..."

Prekinila se je in šla s svojim mirnim obrazom tja do mrtveca, še preden sta ji mogla ubraniti. Sklonila se je bila, da čita številko njegovega polka.

"Četrti!" je vzkliknila. "Ah, stavila bi bila."

In vrnila se je, med točo krogel, ki so ji živžgale mimo ušes.

Zdaj je niti Maurice niti Jean nista mogla preprostiti, da bi ostala mirno za svojo zaščito. Pomikala se je semintja, pomolevala glavo naprej in hotela vzlic vsemu gledati proti gozdičku, neprestano navdana z eno samo mislijo. Onadva sta venomer streljala in jo pehalo s kolenom nazaj, kadar se je preveč izpostavljala. Prusi so se očividno pričeli čutiti dovolj številne in pripravljene za napad, kajti zdaj so se pokazali kakor zajezena reka in so udrili izza dreves; trpeli so strašne izgube, kajti vsaka francoska krogla je zadela in položila svojega moža.

"Glejte", je dejal Jean, "ne-

mara je vaš bratranec tisti častnik, ki ravno prihaja iz onele hiše z zelenimi naoknicami tam nasproti."

Zares se je tam pokazal stotnik: bilo ga je poznati po zlatem ovratniku njegove suknje in po zlatem orlu, ki je v poševnih žarkih solnca žarel na njegovi čeladi kakor ogenj. Brez naramnic, sabljo v roki, je z rezkim glasom kričal nek povelje; in razdalja je bila tako majhna, komaj dvesto metrov, da si lahko čisto jasno razločil njegovo tenko rast in njegov rožnati, in ženski obraz z majhnimi plavimi brčicami.

Henrijeta ga je pomerila z ostrim pogledom, ne da bi se zavzela. "Prav dobro ga spoznam."

Z gesto blazne besnosti ga je vzela Maurice na muho.

"Bratranec... Ah, strela božja! Naj plača on za Weiss!"

Toda Henrijeta je drhte postavila in odbila puško, da je šla krogla v zrak.

"Ne, ne! Ne med sorodniki, ne med ljudmi, ki se poznajo! To je strašno!"

Zdaj je bila zopet ženska; med silnim ihtenjem se je zgrudila za drevo. Groza jo je bila obvladala; navdajala sta jo le še strah in bolešč.

Med tem pa je Rochas trumfiral. Ogenj peščice vojakov okrog njega, ki ga je nutil s svojo gromko besedo, se je ob pojavljanju Prusov tako raznel, da so se ti umaknili

nazaj v gozdiček.

"Dobro se držite, otroci, ne odjenjajte!... Ah, šleve, le glejte, kako beže! Mi jim že odštjemo, kar jim pristaja!"

Bil je vesel; zdelo se je, da ga je zopet prevzelo neizmerno zaupanje. Porazov sploh ni bilo. Ta pest ljudi tam nasproti — so bile nemške armade, ki jih on podere z enim mahom in z največjo lahkoto. Njegovo veliko suho telo, njegov dolgi, koščeni obraz z zakrivljenim nosom, ki je padal v močna, toda dobrodušna usta, se je smejal v bahavi razposajenosti, v radosti vojaka, ki je med ljubico in bokalom osvojil svet.

"Bogme, otroci, zato smo pa tu, da jih nalomimo!... Saj to ne more imeti drugačnega konca! Kaj? To ne bi bilo po naše, da bi bili mi tepeni!... Tepeni! Ali je to mogoče? Še malo pritismo, otroci, pa zbeže kakor zajci!"

Rjul je in mahal z rokami; tako je hrabil v svoji nevednosti, da so se vojaki smejali. Naenkrat je kričnil:

"Z brcami v rit! Z brcami v rit, do meje!... Zmaga! Zmaga!"

Toda v tem trenutku, ko se

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik Dr. J. V. Zupnik nahaja na St. Clair Ave. in E. 62 St. je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticiralo in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Ako vam je nemogoče priti v dotiko z našim zobozdravnikom, vam bo Dr. Zupnik izvršil vsa morebitna popravila na njih delu in ga nadomestil z novim. Vam ni treba imeti določenega dogovora.

Delo izgotovljeno brez odlašanja

Njegov naslov je

DR. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVE.

vogal E. 62nd St.; vhod samo na E. 62 St.

Urad je odprt od 9:30 a.m. do 8 p.m.

Tel.: EN 5015

je zdelo, da se sovražnik na drugi strani doline v resnici umika, je na levi vzprasketalo strahovito streljanje pušk. To je bilo tisto večno obhajalno gibanje: cel oddelek garde, ki je napravil okret čez Fond de Givonne. Zdaj je postala obramba Ermitage-a nemogoča; je gologlav in v raztrganem jopcu opravljal strašno delo, je izkušala držati terase, je bila med dvema ognjema, v nevar-

nosti, da jo odrežejo od Sedana. Nekaj mož je padlo, to je bil trenutek najhujše zmešnjave. Že so lezli Prusi čez parkevo obzidje in tekli po drevo-redih v tolikem številu, da se je vnel boj z bajoneti. Neki zuav, lep fant s črno brado, ki je gologlav in v raztrganem jopcu opravljal strašno delo, je prediral prsi, ki so pokale, trebuhe, ki so se velo vdrali,

ter brisal svoj bajonet, rdeč od krvi prvega sovražnika, drugemu v boku. Ko je se bajonet zlomil, je nadaljeval svoj posel tako, da je razbijal glave s puškinim kopitom; in ko ga je napačen korak popolnoma razorožil, se je s takim skokom zagnal nekemu debelemu Prusu v grlo, da sta se obadva v smrtonosnem objemu zavalila po pesku tja do vlomljenih kuhinjskih vrat.

GRDINA SHOPPE

6111 St. Clair Ave.

Christmas Gift Suggestions

\$1.00 Gifts—

COMB BRUSH
SCATTER PINS
CHARM BRACELETS
HANDKERCHIEFS
PURSE CADDIE
SACHETS
SCARFS
HOSE
GLOVES
PANTIES
COSMETICS
BLUE GARTERS
COMPACTS
TRAVELING BRUSH SET
SHAMPOO
CASE OF LIPSTICK

\$2.00 to \$5.00 Gifts—

HALF SLIPS
SLIPS
PAJAMAS
NIGHT GOWNS
SCARFS
PERFUME
ROBES
JEWELRY
COSMETICS
MANICURE SETS
BOX OF HOSE
GIRDLES
BRASSIERES
BED JACKETS
COTTON HOUSE COATS
EVENING BAGS

QUILTED ROBES
LOUNGING PAJAMAS
NEGLIGEE SETS

PANDORA BOXES—\$15.00 and up

GIFT WRAPPING FREE OF CHARGE

NAROČITE SI KNJIGO

"S POTOV ŽIVLJENJA SLOVENSKEGA NARODA"

Domače poljudne povesti in dogodbe iz življenja ameriških Slovencev.

Po znižani ceni zdaj samo **45 centov**

to dokler zaloga traja

Naročnino pošljite v Money Order, ali pa v gotovini na naslov:

BARAGOVA PRATIKA

1857 W. 21st Place

Chicago 8, Ill.

OBLAK MOVER

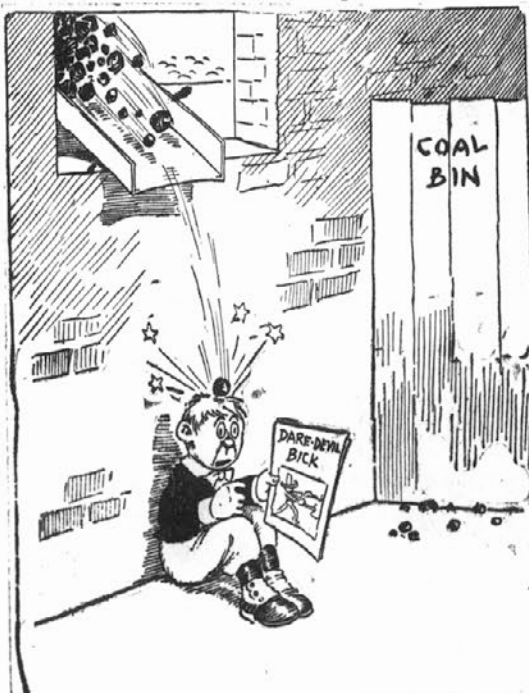
Naša specielnost je prevažati klavirje in ledenice. Delo garantirano in točna postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem do vašega starega znanca

JOHN OBLAK

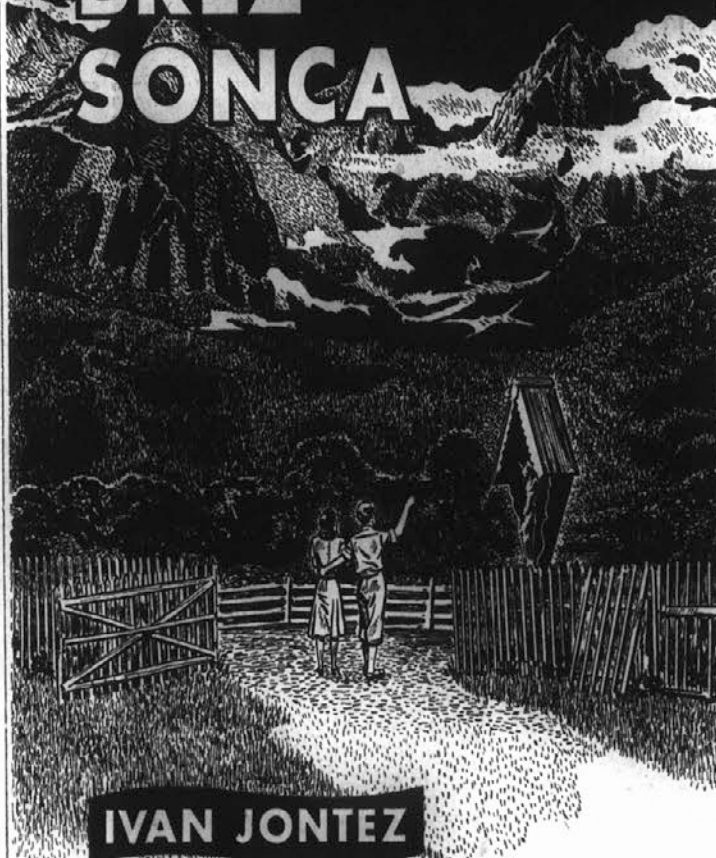
1146 E. 61. St.

HE 2730

—AND THE WORST IS YET TO COME
—in najhujše šele pride

JUTRO BREZ SONCA

IVAN JONTEZ

POZOR!

POZOR!

IZSEL JE ROMAN

JUTRO BREZ SONCA

SPISAL IVAN JONTEZ

Nepozaben roman o nežni ljubezni dveh mladih ljudi, njunem gorečem idealizmu, njunem požrtvovalnem boju za svobodo in pravico in njuni neomajani veri v končno odrešitev njunega ljudstva, ki se odigrava v mračnem, z nevarnostjo nasičenem ozračju sodobne Ljubljane.

PRAVICA LJUDSKIH SODIŠČ V PRAVI LUČI!

"Citatelj bo našel v njem dovolj vsega, kar je potrebno za dober roman: ljubezni in romantike, napetih prigod in dramatičnih prizorov... Roman obenem razgali tudi nekatere politične in filozofske zablude našega časa in jih bica z jedko satiro..."

Tone Šabec, urednik Glasu S.D.Z.

Cena trdo vezani knjigi na 274 straneh s krasno umetniško naslovno sliko na platnicah (na levi) je \$3.00, po pošti \$3.25 in po pošti v Kanado \$3.50. Denar je treba poslati z naročilom. Knjiga se naroča pri:

TRIGLAV PUBLISHING,
1107 E. 74 st.,
Cleveland 3, O.

AMERIŠKA DOMOVINA,
6117 St. Clair ave.,
Cleveland 3, O.

Na prodaj pri:
Ameriška Domovina
Grdina Gift Shoppe, 6113 St. Clair ave.
August Kollander, 6419 St. Clair ave.
Steve F. Pirnat, 6516 St. Clair ave.

Prav primerno darilo za vsako priliko!

G. WHISKERS

